

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 1-A
2513 AA Den Haag

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2021-0000045618

Bijlage(n)
NOW-factsheet

Datum 09-03-2021
Betreft Monitoring Arbeidsmarkt en Beroep Noodpakket

Inleiding

Hierbij zend ik uw Kamer de zesde editie van de brief 'monitoring arbeidsmarkt en beroep noodpakket'. In de vijfde editie van deze brief¹ heb ik toegezegd uw Kamer eind februari te informeren over het beroep op de SZW-maatregelen uit het noodpakket en over het beeld op de arbeidsmarkt. Met deze brief kom ik tegemoet aan deze toezegging. Op onderdelen van het sociaal pakket is uw Kamer al recentelijk reeds geïnformeerd.²

In het verleden heb ik u geïnformeerd over het beroep op de NOW, het beroep op de Tozo en misbruik en oneigenlijk gebruik. Deze brief bevat hiervan een actualisatie. Daarnaast geeft deze brief een beeld van de situatie op de arbeidsmarkt.

Beroep op de SZW-maatregelen uit het steun en herstelpakket

In deze paragraaf ga ik in op het gebruik van de NOW en de Tozo uit het steun- en herstelpakket. Ook de vaststelling van de NOW 1 wordt besproken.

Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW)

Het kabinet heeft op 21 januari 2021³ een uitbreiding van het steun- en herstelpakket aangekondigd. Voor het tweede tijdvak (januari-maart) en derde tijdvak (april-juni) binnen de NOW 3 zijn de subsidiepercentages verhoogd naar 85%⁴. Het kabinet heeft daarnaast afgezien van de eerder aangekondigde voorgestelde verhoging van het minimale omzetverlies naar 30%⁵. Deze blijft 20% in beide tijdvakken. Ook is afgezien van de verlaging van de maximale subsidie per werknemer. Het maximum blijft gelijk aan tweemaal het maximum SV-dagloon. Het aanvraagloket voor het eerste tijdvak binnen de NOW 3 is op 27 december gesloten en voor het tweede tijdvak is het loket op 15 februari opengesteld.

¹ Kamerstuk 35420, nr. 108

² Kamerstuk 30012, nr. 135

³ Kamerbrief uitbreiding economisch steun- en herstelpakket, Kamerstuk 35420, nr. 217

⁴ Waar in de brief wordt gesproken over het eerste, tweede en derde tijdvak, wordt in de NOW-regeling gesproken over de derde, vierde en vijfde tranche.

⁵ Kamerstuk 35420, nr. 105

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

NOW 3, tweede tijdvak

Voor het tweede tijdvak binnen de NOW 3 zijn er tot en met 5 maart in totaal 53.048 aanvragen ingediend. Tot en met 25 februari zijn er 35.619 aanvragen behandeld⁶. Hiervan zijn er 33.786 goedgekeurd. Daarmee ligt het aantal aanvragen hoger dan in het eerste tijdvak van de NOW 3 rond deze periode. In totaal vertegenwoordigen deze bedrijven ongeveer een half miljoen werkenden. Er zijn 1.833 aanvragen afgewezen⁷. De voornaamste redenen van afwijzing zijn dat de onderneming die de NOW aanvraagt is gestart na 1 februari of dat de onderneming een loonsom van € 0 had in de maand juni.

Op dit moment is er voor 0,5 miljard euro aan voorschotten verstrekt voor het tweede tijdvak van de NOW 3. Het voorschot is gelijk aan 80% van de aangevraagde subsidie en wordt in een reeks van drie maandelijks betalingen verstrekt. Het totaalbedrag aan aangevraagde subsidie bedraagt naar inschatting ongeveer 2 miljard euro voor een periode van 3 maanden. Het bedrag kan nog wat oplopen als eerdere afwijzingen alsnog tot een toekenning leiden. Daarnaast geldt dat bij de vaststelling de definitieve subsidie nog kan wijzigen, bijvoorbeeld als blijkt dat de loonsom bij werkgevers is afgenomen of als de omzetsdaling lager of hoger uitvalt dan verwacht.

Het aantal goedgekeurde aanvragen is het grootst in de sector horeca en catering. De sector horeca en catering heeft het grootste gemiddelde aangegeven omzetverlies, namelijk 78%⁸. De sector horeca en catering vertegenwoordigt het grootste aantal werkenden, namelijk ongeveer 180 duizend (35%). Hierna volgen de sectoren detailhandel met ongeveer 80 duizend (15%) en overige commerciële dienstverlening met ongeveer 60 duizend (11%).

De meeste toekenningen komen toe aan bedrijven met minder dan 10 werknemers (68%). Uiteraard is de gemiddelde hoogte van de subsidieaanvraag voor deze groep werkgevers lager dan voor werkgevers met een hoger aantal werknemers. Bijna de helft (47,3%) van de eerste voorschotverstrekking van de NOW komt toe aan kleine werkgevers met maximaal 50 werknemers. Eén vijfde (18,4%) komt toe aan werkgevers met 50 tot 250 werknemers. Het overige deel, ongeveer één derde (34,3%), komt toe aan werkgevers met 250 of meer werknemers.

⁶ Het aantal ingediende aanvragen betreft de stand op 5 maart. Het aantal verwerkte aanvragen betreft de stand op 25 februari, toen er 42.486 aanvragen waren ingediend. De hier opvolgende cijfers over goedkeuringen, afwijzingen, voorschotten, sectoren en werkgevergrootte hebben betrekking op 25 februari.

⁷ Dit zijn bruto afwijzingen, in sommige gevallen kunnen deze bij vaststelling alsnog tot een toekenning leiden.

⁸ De sector onderwijs heeft een nog hoger gemiddeld aangegeven omzetverlies, namelijk van 100%. Dit betrof echter maar 1 toekenning.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

Overzicht NOW-regelingen

Hieronder staat de belangrijkste informatie samengevat en aangevuld met actuele informatie omtrent de NOW 1, NOW 2 en de NOW 3:

Tabel 1: Voorlopige stand van zaken NOW

	<i>NOW 1 (maart-mei)</i>	<i>NOW 2 (juni-september)</i>
Aanvragen behandeld	148.335	65.350
Toekenningen	139.538	63.671
Afwijzingen	8.797	1.679
Werknemers	2.654.386	1.335.260
Totaal voorschotten	€7.909.442.879	€4.288.792.870
Subsidiebedrag	€9.886.803.599	€5.360.991.088

	<i>NOW 3, 1^e tijdvak (oktober-december)</i>	<i>NOW 3, 2^e tijdvak (januari - maart)</i>	<i>NOW 3, 3^e tijdvak (april - juni)</i>
Aanvragen behandeld	81.542	35.619	Aanvraagloket nog niet geopend
Toekenningen	77.747	33.786	
Afwijzingen	3.795	1.833	
Werknemers	1.283.578	526.974	
Totaal voorschotten	€2.804.596.087	€543.641.452	
Subsidiebedrag	€3.505.745.109	€2.038.655.445	

De cijfers met betrekking tot het eerste tijdvak van de NOW3 zijn bijgewerkt ten opzichte van de vorige editie van deze brief. Het loket voor het eerste tijdvak is na sluiting heropend, zodat werkgevers die in december te maken kregen met de nieuwe lockdown, alsnog een aanvraag konden indienen voor de NOW. Van alle aanvragen zijn er ongeveer 23 duizend gedaan na de heropening van het loket voor het eerste tijdvak. De cijfers rondom de NOW 2 zijn beperkt gewijzigd ten opzichte van de vorige editie van deze brief. Zo is door de beperkte toename in het aantal verwerkte aanvragen ook het aantal toekenningen, afwijzingen, aantal betrokken werknemers het totale voorschot en de totale subsidie beperkt toegenomen.

Als losse bijlage bij deze brief wordt een factsheet van het UWV meegezonden. Hierin zijn onder andere cijfers opgenomen over de toekenningen naar arbeidsmarktregio, het gemiddeld opgegeven omzetverlies per sector en de verstrekte voorschotbedragen per sector.

Vaststelling NOW 1

Inmiddels is op 7 oktober 2020 ook de vaststelling, de eindberekening van de definitieve subsidie van de NOW 1 gestart. Zoals eerder in de brief genoemd ontvangen bedrijven van UWV in eerste instantie een voorschot van tachtig procent. Deze is gebaseerd op een schatting van het omzetverlies door de werkgever. Bij de vaststelling wordt het definitieve subsidiebedrag berekend op basis van het daadwerkelijke omzetverlies en de loonsom van maart, april en mei 2020. Het doel van de NOW is immers het behoud van werkgelegenheid.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

De periode voor het indienen van een vaststellingsaanvraag voor NOW 1 is verlengd tot 31 oktober 2021⁹. Afhankelijk van de soort verklaring sloot het loket aanvankelijk op 23 maart 2021 (voor aanvragen zonder verklaring of met derdenverklaring) of op 29 juni 2021 (voor aanvragen met een accountantsverklaring). Het loket is nu voor alle bedrijven ruim een jaar open. De NOW 1, het subsidietijdvak van maart, april en mei 2020, kende het hoogste aantal aanvragen tot nu toe. In totaal is er aan 139.538 bedrijven een voorschot verstrekt van tachtig procent, met een totaalbedrag van bijna 10 miljard euro aan subsidie.

Tot en met 25 februari hebben hiervan 41.919 werkgevers een vaststellingsaanvraag voor de NOW 1 ingediend. Van ongeveer 100.000 bedrijven is er dus nog geen vaststellingsverzoek binnen. Gezien de grote variëteit in bedrijven en in de subsidiebedragen is het niet goed te zeggen of het eerste beeld van de definitieve vaststellingen een representatief beeld geeft. Zodra er meer vaststellingen hebben plaatsgevonden kan een beter beeld gegeven worden over de terugbetalingen en de nabetalingen. Ik zal uw Kamer hierover later weer informeren.

Van de verzoeken tot vaststelling die zijn ingediend zijn er 32.650 verwerkt. Dit heeft geleid tot 11.991 nabetalingen voor een bedrag van 51,8 miljoen euro. Bij sommige bedrijven gaat het om grote bedragen, bij andere om kleinere.

Daarnaast moet er in 20.659 gevallen NOW-subsidie worden terugbetaald voor een totaalbedrag van 290,9 miljoen euro. Dit is in lijn met de verwachting die in december met uw Kamer is gedeeld.

Bij ongeveer 80% van de terugvorderingen wordt het terugvorderingsbedrag voor het grootste gedeelte¹⁰ bepaald doordat het omzetverlies lager is dan door de werkgever werd ingeschat in de eerste periode van de pandemie. De werkgever heeft dus een hogere omzet gedraaid dan verwacht, bijvoorbeeld door een opleving van de economie. Het overgrote deel van de terugvordering komt doordat een groep werkgevers een gerealiseerd omzetverlies van lager dan 20% heeft.

Bij ongeveer 20% van de terugvorderingen wordt het terugvorderingsbedrag voor het grootste gedeelte¹¹ door de loonsomdaling bepaald. De wijze waarop deze terugvordering wordt berekend, is in lijn met de doelstelling van de NOW, het behoud van banen. Zie ook mijn antwoorden op de vragen van de leden Bruins en Stoffer¹².

Het UWV heeft in totaal 17.370¹³ terugvorderingen van december 2020 tot en met 25 februari 2021 geregistreerd. Hiervan zijn in totaal 6.144 betalingen ontvangen. Met 3.839 werkgevers is een terugbetalingsregeling getroffen. Met UWV is afgesproken coulant te zijn met de betalingstermijnen. Een werkgever kan in het geval van een terugbetaling telefonisch contact opnemen met UWV om een

⁹ TK 2020-2021, 35420, nr. 230. De NOW 2 regeling wordt hierop aangepast.

¹⁰ Dit betekent niet dat omzetsdaling alleen bij 80% van de terugvorderingen een rol speelt. Dit percentage laat zien dat bij 80% van de terugvorderingen de omzetsdaling de meeste invloed had op de hoogte van het terugvorderingsbedrag.

¹¹ Dit betekent niet dat loonsomdaling alleen bij 20% van de terugvorderingen een rol speelt. Dit percentage laat zien dat bij 20% van de terugvorderingen de loonsomdaling de meeste invloed had op de hoogte van het terugvorderingsbedrag.

¹² Te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-970145> en op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kv-970146>.

¹³ Dit is lager dan de eerdergenoemde 20.659 terugbetalingen, omdat er enige verwerkingstijd zit tussen de beslissing van het UWV en het registreren van de terugvordering.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

betalingen van een jaar af te spreken. Als ook deze termijn tot problemen zou leiden bij de werkgever, kan samen met UWV worden bezien op welke termijn wel terugbetaald kan worden. Verder hebben werkgevers tot 23 februari in totaal 1.260 bezwaren ingediend. Hiervan zijn 562 (44,6%) bezwaren afgehandeld. Het meest voorkomende bezwaar heeft betrekking op een lagere loonsom bij werkgevers, waarbij wordt aangegeven dat de loonsom van januari niet representatief is.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

Eerder heb ik uw Kamer geïnformeerd over de snelle monitoring die vanuit SZW is opgezet om een indicatie te geven van het beroep op de Tozo¹⁴.

Op basis van de gestratificeerde schatting, waarin cijfers van 135 gemeenten verwerkt zijn, verwachten we dat tot eind januari in totaal ongeveer 139 duizend aanvragen voor de Tozo 3 regeling zijn gedaan. Ongeveer 90% van de aanvragen betreft inkomensondersteuning en 10% een lening voor bedrijfskapitaal. Net zoals bij eerdere metingen is er een relatief groter beroep op de Tozo 3 in de G4 en grote steden dan in middelgrote en kleinere gemeenten.

Tabel 2 geeft de schatting van het totaal aantal aanvragen onder Tozo 1, Tozo 2 en Tozo 3:

Tabel 2: Tozo

	<i>Schatting Tozo 1 (maart-mei)</i>	<i>Schatting Tozo 2 (juni-september)</i>	<i>Schatting Tozo 3 (oktober-januari)</i>
Totaal aantal aanvragen	374.000	119.000	139.000
Aandeel inkomensondersteuning ¹⁵	Ongeveer 90%	Ongeveer 90%	Ongeveer 90%

Naast de schatting van het aantal aanvragen die wij zelf monitoren, heeft het CBS zogeheten registratiecijfers gepubliceerd voor de laatste drie maanden van 2020. Het aantal geregistreerde uitkeringen levensonderhoud (Tozo en Bbz) was in oktober 49.920¹⁶ en steeg naar 72.910 in november¹⁷ en 87.870 in december¹⁸. Deze cijfers geven nog geen volledig beeld van de ontwikkeling in het gebruik van de Tozo, omdat het voorlopige cijfers betreft. Zo hangt het lagere aantal uitkeringen levensonderhoud in oktober in belangrijke mate samen met de start van Tozo 3 in die maand en de vertraging in de administratie.

Ieder kwartaal publiceert het CBS nadere voorlopige cijfers, waarin correcties op de voorlopige cijfers zijn uitgevoerd en administratief vertraagde informatie van drie maanden is verwerkt. De laatste publicatie had betrekking op juni 2020. Die maand bedroeg het nadere voorlopige aantal uitkeringen levensonderhoud 73.470, wat bijna 9 duizend hoger is dan het eerder gemelde aantal. Eind maart publiceert het CBS de nadere voorlopige tabellen over het derde kwartaal 2020.

Deze (nadere) voorlopige CBS-cijfers kunnen niet zonder meer vergeleken worden met de geschatte aantallen aanvragen uit de snelle monitoring. De cijfers

¹⁴ TK 2019-2020, 35420, nr. 11.

¹⁵ Het aandeel inkomensondersteuning in het totaal aantal aanvragen varieert per gemeente en verschilt enigszins tussen Tozo 1, Tozo 2 en Tozo 3. De basisgegevens voor de snelle monitoring zijn niet voldoende gedetailleerd en nauwkeurig om deze verschillen zichtbaar te maken.

¹⁶ Deze zijn gepubliceerd op <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2020/51/tozo-voorlopig-oktober-2020>.

¹⁷ Deze zijn gepubliceerd op <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2021/03/tozo-voorlopig-november-2020>

¹⁸ Deze zijn gepubliceerd op <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2021/06/tabellen-tozo-voorlopig-december-2020>

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

verschillen omdat er verwerkingstijd nodig is voordat een aanvraag een daadwerkelijke uitkering wordt of dat bedrijfskapitaal wordt verstrekt. Ook hebben diverse gemeenten voorschotten verstrekt aan ondernemers, die nog niet als uitkering voor levensonderhoud op grond van de Tozo zijn verwerkt. Daarnaast zullen er ook aanvragen zijn die afgewezen of teruggetrokken worden en dus niet leiden tot een uitkering of lening. Ook geldt dat een aanvraag op meerdere maanden uitkering betrekking kan hebben en vaak heeft. In de CBS-cijfers komt deze uitkering iedere maand terug.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de derde en vierde editie van de monitoringsbrief¹⁹ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) omtrent de SZW-noodregelingen. In deze brief breng ik u graag verder op de hoogte van de ontwikkelingen in de M&O-aanpak.

Ik blijf benadrukken dat de snelheid waarmee de noodregelingen tot stand zijn gekomen impliceert dat zaken mogelijk over het hoofd zijn gezien en dat de noodregelingen onvoorziene consequenties kunnen hebben. Bij de NOW hangt dit samen met de noodzaak van het op zeer korte termijn beschikbaar stellen van voorschotten en het gegeven dat de definitieve subsidie achteraf wordt vastgesteld. Voor zover mogelijk worden de risico's geadresseerd met beheersmaatregelen. Bij de Tozo verschilt de invulling van de M&O-aanpak per gemeente. De aanpak moet aansluiten bij de lokale praktijk en de daarbij veronderstelde misbruikrisico's; daar waar bij de aanvraag meer beheersmaatregelen zijn ingezet, zal dit bijvoorbeeld na toekenning – bij de controle achteraf - minder nodig zijn en vice versa.

Het is realistisch te verwachten dat er nog onvolkomenheden in de aanpakken zullen zijn, waarbij meer restrisico's op misbruik en oneigenlijk gebruik moeten worden aanvaard dan bij reguliere omstandigheden gebruikelijk zou zijn. Het is daarbij belangrijk om het proportionaliteitsdilemma in acht te nemen: het afdekken van risico's met beheersmaatregelen levert administratieve- en controlelasten bij werkgevers en ondernemers én kosten voor uitvoerders en gemeenten op, dat moet opwegen tegen de mate waarin er daarmee misbruik wordt voorkomen. Daarnaast is het voor de werkgevers en ondernemers die gebruik maken van deze regeling een lastige tijd. We willen voorkomen dat deze groep onnodig hard wordt afgestraft bij kleine vergissingen.²⁰ Daarom wordt terughoudend omgegaan met sanctioneren.

NOW

Op 20 januari jl. is uw Kamer vertrouwelijk geïnformeerd in een technische briefing over het vaststellingenproces van de NOW en de M&O-risico's. Ook is vertrouwelijk inzage gegeven in de geïdentificeerde risico's en de getroffen beheersmaatregelen. Hieronder gaan we, mede naar aanleiding van vragen van uw Kamer tijdens de technische briefing, dieper in op M&O-signalen die tot nu toe binnen zijn gekomen.

Misbruik van de NOW-regeling wordt zoveel mogelijk beperkt door voorwaarden te stellen in de regeling. Dit betreft bijvoorbeeld een aantal preventieve maatregelen en controles in het aanvraagproces. SZW, UWV en andere partijen werken nauw samen om hier gezamenlijk zicht op te houden. Uitgangspunt bij de beheersmaatregelen is dat de werkgever verantwoordelijk is voor de juistheid van alle informatie die hij aanlevert, een controleerbare administratie beheert en onverwijld melding doet indien duidelijk is dat hij niet langer aan de vereisten voor

¹⁹ Kamerstuk 35 420, Nr. 108

²⁰ Dit is een belangrijk principe dat we in algemene zin meer willen hanteren. Zie brief Fraude in de sociale zekerheid. Kamerstukken II 2020/21, 17 050, nr 596.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

subsidieverlening voldoet.²¹ Bij elke nieuwe NOW tranche kunnen zich nieuwe risico's voordoen. Deze worden in kaart gebracht en, waar mogelijk, worden nieuwe beheersmaatregelen getroffen. Ook kunnen voor reeds bestaande en onderkende risico's waar mogelijk nieuwe beheersmaatregelen worden getroffen als de eerdere getroffen beheersmaatregelen niet afdoende blijken te zijn. Zo is er geconstateerd dat een aantal werkgevers geen loonaangiftes deed. Naar aanleiding hiervan zijn hun NOW-betalingen stopgezet. De betalingen werden hervat wanneer de werkgevers weer aan hun verplichtingen voldeden. Ook ontvangen medewerkers van UWV op dit moment, om identiteitsfraude tegen te gaan, extra instructies en uitleg om valsheid in geschrifte beter te herkennen.

De Algemene Rekenkamer (ARK) heeft in het onderzoek naar M&O-beleid van de NOW-regeling van 23 september 2020 enkele aandachtspunten geformuleerd. Deze aandachtspunten vormen input voor de verdere uitwerking en waar nodig aanscherping van dit beleid. De aanbeveling van de ARK om binnen de NOW 3 al tijdens de voorschotfase controles op de rechtmatigheid van de subsidieaanvraag uit te voeren en niet enkel na afloop tijdens de vaststellingsfase is echter niet inpasbaar. We onderschrijven de kans op M&O in de voorschotfase maar zien geen mogelijkheden om dergelijke controles uit te voeren. De systematiek van de regeling bestaat uit laagdrempelige voorwaarden voor het voorschot en een zwaardere toets in de vaststelling. Voor meer controle vooraf is geen capaciteit beschikbaar zonder dat dit ten koste gaat van andere (meer effectief gebleken) analyses en controles achteraf. Dergelijke controles gaan tevens ten laste van de uitvoeringssnelheid die juist bij deze noodmaatregel noodzakelijk is. De aanbeveling van de ARK om te starten met accountantsreviews wordt wel in de praktijk gebracht. De wijze waarop dergelijke reviews zullen plaatsvinden wordt op dit moment uitgewerkt.

Signalen

Naast controles en mitigerende maatregelen in het primaire proces waarbij onjuistheden worden gecorrigeerd, worden risicoanalyses uitgevoerd op ingediende aanvragen en worden meldingen en signalen nader geanalyseerd. Eerder bent u geïnformeerd over het samenwerkingsverband tussen UWV, Inspectie SZW, FIOD en Belastingdienst. Inmiddels is Uitvoering van Beleid (UVB), onderdeel van SZW, ook bij dit samenwerkingsverband aangesloten. Alle partijen bekijken gezamenlijk welke signalen bruikbaar zijn, welke zich lenen voor een interventie en hoe de beschikbare capaciteit het beste kan worden ingezet. Tevens wordt gezamenlijk bekeken hoe de doelmatigheid en rechtmatigheid van de NOW te waarborgen en in zeer ernstige gevallen de rechtsorde te herstellen met behulp van opsporingsonderzoeken.

Signalen (intern en extern) van misbruik en oneigenlijk gebruik komen via verschillende wegen binnen bij bovengenoemde partijen. Externe meldingen kunnen binnenkomen via het Centraal Meldpunt Fraude en via meldmisbruiknow@uwv.nl van UWV, Meld Misdaad Anoniem, de Financial Intelligence Unit (FIU), en Inspectie SZW. Binnengekomen signalen worden door de desbetreffende instanties verwerkt en beoordeeld, conform de bestaande werkprocessen. Niet alle signalen zijn bruikbaar en worden opgevolgd. In een wekelijks afstemmingsoverleg tussen bovengenoemde partijen worden casussen ingebracht, geanalyseerd, gewogen en zo nodig uitgezet bij één van de partners. De Belastingdienst neemt ook deel aan het samenwerkingsverband. De Belastingdienst levert in dit verband gegevens, zoals loon- en omzetgegevens, die

²¹ Voor vaststelling van de subsidie wordt gebruik gemaakt van een verklaring van een accountant bij een subsidiebedrag boven €125.000 of een voorschot boven €100.000. Als geen accountantsverklaring overlegd hoeft te worden, moet bij een subsidie met een voorschot boven €20.000 of een vaststellingsbedrag boven €25.000 een verklaring van een deskundige derde overlegd worden die de omzetsdaling en loonadministratie bevestigt.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

gebruikt kunnen worden in het aanvraagproces van de NOW-regeling. Deze gegevens kunnen ook ten behoeve van het M&O-beleid worden gebruikt. Daarnaast zijn er signalen die de Belastingdienst²² van hiervoor genoemde partijen ontvangt. Zoals in de Kamerbrief van 13 oktober 2020 is aangegeven²³, worden interne en externe signalen sinds juli 2020 niet verwerkt totdat er een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) is vastgesteld en de passende beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd. Zoals in de Kamerbrief van 27 januari 2021²⁴ is gemeld loopt dit traject nog.

UWV heeft de mogelijkheid om een aanvraag af te wijzen, de voorschotbetaling te weigeren, te wijzigen, in te trekken of op te schorten indien sprake is van een ernstig vermoeden van misbruik en oneigenlijk gebruik of als er niet aan de subsidievoorwaarden wordt voldaan. Na de vaststelling heeft UWV de mogelijkheid onverschuldigde subsidie terug te vorderen. De Inspectie SZW is als Bijzondere opsporingsdienst (BOD) belast met de opsporing van strafbare feiten in het SZW-domein. Opsporingsonderzoeken naar fraude met stimuleringsmaatregelen zoals NOW en Tozo worden uitgevoerd onder gezag van het Openbaar Ministerie. Verder verricht UVB in samenwerking met UWV en Inspectie SZW risicogericht onderzoek bij werkgevers. Indien de uitkomsten van een bepaalde controle daar aanleiding toe geven, worden deze ook besproken bij het bovengenoemde wekelijkse overleg.

UWV heeft in 2020 ruim 1400 signalen²⁵ ontvangen van mogelijke overtreding van de NOW regels. Deze signalen betroffen meer dan 1100 werkgevers. Van deze signalen is een deel gedeeld met o.a. de Inspectie SZW en met de Belastingdienst²⁶. NOW-meldingen met mogelijk strafrechtelijke implicaties worden ingebracht bij de meldingentafel. Dit is een gezamenlijk overleg tussen UWV, ISZW, UVB, en FIOD waarin meldingen omtrent de stimuleringsregelingen worden beoordeeld, gewogen en zo nodig uitgezet bij één van de partners. De meeste signalen die UWV in 2020 ontving betroffen mogelijke manipulatie van de omzet en mogelijke manipulatie van de loonsom (samen goed voor bijna 80% van alle signalen). Daarnaast ontvangt UWV o.a. meldingen van identiteitsfraude. In 2020 is de subsidie in 11 gevallen (tijdelijk) stopgezet. De Inspectie heeft in 2020 van verschillende partijen ruim 650 signalen²⁷ ontvangen van mogelijke strafbare feiten in relatie tot de stimuleringsmaatregelen, zoals NOW en Tozo. In totaal zijn 24 strafrechtelijke onderzoeken opgestart, waarvan er inmiddels 8 door de Inspectie zijn afgerond door toezending van het proces-verbaal aan het Openbaar Ministerie. Het OM neemt vervolgens een besluit over strafrechtelijke vervolging.

Tozo

Vanaf de start van de Tozo is benadrukt dat het bij de vormgeving van de regeling zwaar woog dat gemeenten in staat zijn om de verwachte grote aantallen aanvragen voortvarend af te handelen, om zo ondernemers snel te kunnen helpen. Het is de bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de colleges van gemeenten om de Tozo zorgvuldig uit te voeren en om ten behoeve daarvan invulling te geven aan de aanpak van misbruik en oneigenlijk gebruik. Het college legt hierover verantwoording af aan haar gemeenteraad. In het algemeen geldt

²² Het betreft hier de directie MKB van de Belastingdienst.

²³ Kamerstukken II, 2020/21, 31 066, nr 709, blz 5 onder 1.

²⁴ Brief 27 januari 2021, kenmerk 2021-0000015631, van de staatssecretarissen van Financiën inzake de stand van zaken Herstellen, Verbeteren, Borgen (HVB).

²⁵ Deze signalen betreffen slechts *vermoedens* van fraude.

²⁶ Zoals in de Kamerbrief van 13 oktober 2020 is aangegeven, worden interne en externe signalen sinds juli 2020 niet verwerkt totdat er een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (GEB) is vastgesteld en de passende beheersmaatregelen zijn geïmplementeerd. Zoals in de Kamerbrief van 27 januari 2021 is gemeld loopt dit traject nog.

²⁷ Deze signalen betreffen slechts *vermoedens* van fraude.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

dat de M&O-risico's vergelijkbaar zijn met de risico's die bekend zijn uit de reguliere Participatiewet. Aanvullend zijn er enkele risico's die specifiek kenmerkend zijn voor de Tozo, zoals risico's met betrekking tot het urencriterium of de inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

Over de uitvoering van de Tozo door gemeenten, de controle op rechtmatigheid en de rol van Stichting Inlichtingenbureau (IB) is uw Kamer bij brief van 27 januari 2021 geïnformeerd²⁸.

Het IB voert op verzoek van gemeenten bestandskoppelingen uit. Inmiddels hebben, met uitzondering van één gemeente, alle gemeenten 1 of meerdere keren een bestand aangeleverd wat neerkomt op een totaal van 257.741 unieke dossiers. Een groot deel is over meerdere maanden aangeleverd en beslaat verschillende Tozo-periodes. Het IB heeft bij iets minder dan de helft van de aangeleverde dossiers één of meerdere signalen afgegeven aan de gemeente. De meeste signalen ontstaan ten aanzien van de inkomsten van de Tozo-gerechtigde, het urencriterium of de inschrijving bij de BasisRegistratie Personen. Een signaal van het IB is slechts een indicatie van een mogelijke onrechtmatigheid. Het is aan de gemeente om de onderzoekwaardigheid van signalen te beoordelen en om aan de hand van nader onderzoek vast te stellen of er daadwerkelijk sprake is van onrechtmatigheid.

Controles door gemeenten

Op dit moment is het nog niet mogelijk om een eenduidig beeld te schetsen van de gevallen van misbruik en oneigenlijk gebruik die zich daadwerkelijk voordoen bij de Tozo. Uit het contact met gemeenten wordt duidelijk dat zij werk maken van de controle achteraf. Zij baseren zich hierbij hoofdzakelijk op IB-signalen en steekproeven. Uit de verrichtte controles volgt het algemene beeld dat verreweg de meeste onrechtmatigheden betrekking hebben op (wijzigingen in) het inkomen, gevolgd door situaties met de leefvorm/BRP en twijfel over bestaande bedrijfsactiviteiten vóór aanvang van de Tozo. Tussen gemeenten onderling bestaan grote verschillen in het percentage van de gecontroleerde dossiers, waarbij daadwerkelijk een onrechtmatigheid en een eventuele terugvordering aan de orde is. Dit beeld is niet vreemd; het past bij het decentrale karakter van de regeling waarbij iedere gemeente een eigen invulling kan geven aan de uitvoering van de Tozo en de inzet van beheersmaatregelen. Uit controles kan blijken dat de uitkering lager moet worden vastgesteld. Het aantal situaties waarbij sprake is van opzet of grove schuld is tot dusver verwaarloosbaar volgens gemeenten.

Gemeenten kiezen daarom voor een evenwichtige aanpak – met oog op de menselijke maat - bij het vaststellen van een overtreding van de inlichtingenplicht. Er wordt terughoudend omgegaan met sanctioneren. Dit neemt niet weg dat ook enkel de vordering als onaangename verrassing kan komen. Over deze consequenties voor de ondernemers, alsmede de uitvoering van de Tozo en de voortgang van de M&O-aanpak blijft mijn ministerie voortdurend in contact met VNG, Divosa en gemeenten.

De eerste voorlopige cijfers over terugvorderingen (gerealiseerde baten) komen in het eerste kwartaal van 2021 beschikbaar via het 'beeld van de uitvoering'²⁹ dat door gemeenten bij het ministerie van SZW wordt ingediend. Uit de informatie van gemeenten volgt het algemene beeld dat de controles – in vergelijking tot de Participatiewet – tot relatief grote aantallen terugvorderingen leiden. Dit valt deels te verklaren vanuit de vormgeving van de Tozo, waarbij bij de beoordeling van de aanvraag voor een deel wordt gesteund op verklaringen van de aanvrager en

²⁸ Kamerstukken II 2020/21, 354 20, nr. 213.

²⁹ Het 'beeld van de uitvoering' zijn de voorlopige verantwoordingscijfers van gemeenten over de Tozo-uitgaven. In de zomer volgen definitieve verantwoordingscijfers inclusief accountantscontrole.

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

schattingen van de te verwachte inkomsten (die later anders kunnen uitpakken). Daarnaast is de doelgroep van de Tozo relatief onbekend met de verplichtingen die verbonden zijn aan een socialezekerheidsuitkering.

Ik zal misbruik en oneigenlijk gebruik op de voet volgen en zullen uw Kamer hierover en over onze aanpak blijven informeren.

Beeld van de arbeidsmarkt

In deze paragraaf schets ik het beeld van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Daarmee wordt het beeld uit de vorige monitoringsbrief geactualiseerd. Deze paragraaf baseert zich voornamelijk op recent uitgekomen publicaties en cijfers van het CBS, CPB en UWV, die ingaan op de meest recent afgesloten maanden (november, december en januari) en het meest recent afgesloten kwartaal (vierde kwartaal 2020).

De impact van de coronacrisis op de arbeidsmarkt is de afgelopen maanden over het algemeen beperkt zichtbaar in de algemene statistieken. In het vierde kwartaal 2020 is het aantal vacatures en het aantal banen licht afgenomen en ook daalde het aantal gewerkte uren. Tegelijk ontwikkelde de arbeidsmarkt zich op een aantal fronten zelfs positief. Het aantal werkenden is toegenomen en het aantal werklozen is gedaald. Het is wel belangrijk om te realiseren dat het beeld op de arbeidsmarkt snel kan verslechteren, als de coronacrisis zich doorzet in meer faillissementen en ontslagen.

De gevolgen van de coronapandemie zijn vooral geconcentreerd bij bepaalde sectoren en groepen. De sectoren die het meest getroffen zijn door de coronamaatregelen zien ook de sterkste daling in de werkgelegenheid, zoals in de horecasector. Tegelijkertijd zijn er sectoren die profiteren van deze pandemie, zoals in de sector detailhandel food^{30,31}. Daarnaast zijn het aantal werkende jongeren (15-24-jarigen) en het aantal flexwerknemers de afgelopen maanden en tijdens de gehele coronapandemie sterk gedaald. De daling in het aantal werkzame jongeren is bijna geheel toe te schrijven aan de daling in het aantal werkende jongeren die flexwerknemer zijn.

Aantal banen, werkenden en werklozen

Het aantal banen is relatief stabiel gebleven. In het vierde kwartaal van 2020 (oktober tot en met december) is het aantal banen met 14 duizend licht afgenomen naar 10.714 duizend³². Dit volgt op twee kwartalen met sterke verschillen in het aantal banen. Het tweede kwartaal kende namelijk een historische daling van 296 duizend banen en het derde kwartaal een stijging van 164 duizend. Hierdoor werd het banenverlies uit het tweede kwartaal voor 55% gecompenseerd. In vergelijking met het eerste kwartaal van 2020 zijn er in het vierde kwartaal 2020 ongeveer 142 duizend banen minder.

Het aantal werkenden is in de maanden november, december en januari met 58 duizend gestegen naar 9.004 duizend. Het aantal werkenden is met name gestegen doordat minder mensen hun baan verloren. Het aantal werkzame jongeren is in dezelfde periode wel met 15 duizend afgenomen. In januari 2021 ligt het aantal werkenden 53 duizend lager dan voor de corona-uitbraak (februari 2020). Dit is uitgesplitst naar leeftijdsgroepen een daling van 80 duizend

³⁰ Detailhandel: recordgroei in 2020, krimp in december (CBS): <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/04/detailhandel-recordgroei-in-2020-krimp-in-december>

³¹ Werkgelegenheid en NOW naar sector sinds de start van de crisis (UWV): <https://www.werk.nl/arbeidsmarktinformatie/images/Werkgelegenheid-en-NOW-naar-sector-sinds-start-crisis-feb-jul-2020.pdf>

³² Deze cijfers zijn gepubliceerd op <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/80590ned/table?ts=1614269768095>

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

werkende jongeren, een stijging van 33 duizend werkende 24-44-jarigen en een daling van 7 duizend 45-75-jarigen.

Het aantal werklozen is in de maanden november, december en januari sterk gedaald van 406 duizend (oktober) naar 337 duizend werklozen (januari). Dat is een daling van 69 duizend werklozen. Dit is enerzijds het gevolg van een grote groep mensen die een baan hebben gevonden. Anderzijds is dit het gevolg van een grote groep mensen die zich heeft teruggetrokken van de arbeidsmarkt. Het aantal werklozen ligt 64 duizend hoger dan voor de corona-uitbraak in februari 2020. Sinds september is het werkloosheidspercentage, die 4,6% was op het dieptepunt in 2020, gedaald naar 3,6% in januari 2021. Daarmee staat Nederland er in internationaal opzicht goed voor. De gemiddelde werkloosheid in de EU27 ligt op 7,3%. Voor de OECD is dit 6,8%³³.

Krapte op de arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt is door de coronacrisis afgenomen, maar nam in het vierde kwartaal weer toe³⁴. De spanning op de arbeidsmarkt wordt gemeten door het aantal vacatures (de vraag naar arbeid) per 100 werklozen (het aanbod van arbeid). Het aantal vacatures is van het derde kwartaal op het vierde kwartaal licht afgenomen met 6 duizend naar 210 duizend. De spanning op de arbeidsmarkt is echter toegenomen naar 55, omdat de werkloosheid sneller daalde dan het aantal vacatures. Deze toename is dus ook deels het gevolg doordat een groep mensen zich van de arbeidsmarkt heeft teruggetrokken.

Gewerkte uren

Het aantal gewerkte uren fluctueerde sterk in het afgelopen jaar. Hetzelfde kan worden gezegd over het aantal uren dat werd thuisgewerkt.

Het aantal gewerkte uren is in het vierde kwartaal afgenomen met 1,2% naar 3.342 miljoen uren. Daarmee is het met 4,3% afgenomen ten opzichte van het vierde kwartaal 2019³⁵. Het aantal gewerkte uren was in het eerste en tweede kwartaal 2020 gedaald met 7,7% ten opzichte van het vierde kwartaal 2019. Vervolgens was het aantal gewerkte uren met een groei van 5% in het derde kwartaal 2020 weer sterk opgekrabbeld.

Volgens het CPB³⁶ is het gemiddelde aantal uren dat thuis wordt gewerkt in december met 3,3 uur gestegen naar 12,1 uur ten opzichte van september 2020. Net na het uitbreken van de coronapandemie werd in de maand april 14,6 uur thuisgewerkt. Daarna werd elke maand minder thuisgewerkt en in de laatste meting van september werd 8,8 uur thuisgewerkt.

Analyse naar contractvorm

In het vierde kwartaal nam het aantal flexibele contracten en het aantal zelfstandigen toe, terwijl het aantal vaste contracten afnam³⁷. Dat is anders vergeleken met het derde kwartaal 2020, waar het aantal werknemers met een vast contract fors toenam (45 duizend). Het aantal werknemers met een vast contract is van het derde op het vierde kwartaal licht gedaald naar 5.725 duizend. Het aantal vaste werknemers is met 95 duizend toegenomen ten opzichte van het

³³ De cijfers zijn te vinden op: <https://data.oecd.org/unemp/unemployment-rate.htm>. Geraadpleegd op 5 maart 2021. De OECD-cijfers zijn een schatting.

³⁴ Ontwikkeling op de arbeidsmarkt in vierde kwartaal minder turbulent (CBS): https://www.cbs.nl/?sc_itemid=130caf13-c001-4d43-92e2-b113645249f1&sc_lang=nl-nl

³⁵ Deze cijfers zijn gepubliceerd op: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?ts=1614270103538>

³⁶ Thuiswerken vóór, tijdens en ná de coronacrisis (CPB): <https://www.cpb.nl/column-werkt-het-thuis#docid-160462>

³⁷ Deze cijfers zijn gepubliceerd op: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82309NED/table?ts=1614270170504>

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

vierde kwartaal 2019. Het aantal werknemers met een flexibel contract is van het derde op het vierde kwartaal 2020 licht toegenomen naar 1.702 duizend. Dit is 177 duizend minder dan in het vierde kwartaal 2019. Het aantal zelfstandigen zonder personeel is in het vierde kwartaal 2020 gestegen naar 1.166 duizend. Dit is 53 duizend meer dan in het vierde kwartaal 2019.

Sectorale analyse

In het derde op het vierde kwartaal 2020 is het aantal banen het meest toegenomen in de sector zorg (+20 duizend) en bij de uitzendbureaus (+13 duizend)³⁸. De sector met de sterkte daling in het aantal banen is de handel, vervoer en horeca (-57 duizend). Over heel 2020 is het aantal banen het meest toegenomen in de sectoren overheid en zorg (+68 duizend) en informatie en communicatie (+11 duizend). In 2020 zijn de meeste banen verdwenen in de sectoren zakelijke dienstverlening inclusief de uitzendbureaus (-115 duizend) en de handel, vervoer en horeca (-91 duizend)

Uit een onderzoek van het UWV³⁹ blijkt dat de coronapandemie bij 70% van de bedrijven impact had op het werk⁴⁰. De coronacrisis had de meeste impact op de manier van werken in de sectoren cultuur, sport, recreatie en overige dienstverlening (97%), de horeca (93%) en het onderwijs (93%). In de eerste twee genoemde sectoren kwam het werk meermaals deels of volledig stil te liggen. Bij onderwijsinstellingen had de toename van digitale technologie en het thuiswerken de grootste impact. Ook in de gezondheids- en welzijnszorg (90%) was het werk in redelijke of zeer hoge mate beïnvloed door de pandemie. De impact van de coronapandemie was minst zichtbaar in de landbouw (46%) en de bouwnijverheid (50%). De meest genoemde aanpassing van het werk bij bedrijven was om 1,5 meter afstand te kunnen houden.

Uitkeringsgebruik

Het aantal lopende WW-uitkeringen is over de maanden november, december en januari licht gestegen naar ongeveer 289 duizend. De stijging ligt in de maanden december en januari. Dat het aantal WW-uitkeringen aan het begin van het jaar stijgt is een jaarlijks terugkerend fenomeen door het aflopen van contracten aan het einde van het jaar en door seizoensinvloeden⁴¹. In de voorgaande maanden september en oktober lag het aantal lopende WW-uitkeringen rond de 278 duizend. Dit is het laagste aantal lopende uitkeringen sinds maart 2020.

Het aantal personen met een bijstandsuitkeringen is in het vierde kwartaal 2020 gestegen met 4,5 duizend naar ongeveer 429 duizend personen eind december. Dit is een toename van 14 dzd (3,5%) over het gehele jaar 2020. Deze stijging volgt op de periode 2017-2019, waarin het aantal bijstandontvangers jaarlijks daalde met in totaal 50 duizend personen. Een bovengemiddelde relatieve toename trad op onder mannen (5,8%), personen met zowel een westerse (4,2%) als een niet-westerse (4,1%) migratieachtergrond en personen tussen 27 en 45 jaar (4,3%).

Het aantal personen in de bijstand hangt nauw samen met de situatie op de arbeidsmarkt. Het aantal bijstandontvangers nam in het eerste kwartaal 2020 toe met 8.660 personen en in het tweede kwartaal 2020 met 10.830. Vervolgens daalde het aantal bijstandontvangers met 3.150 in het derde kwartaal 2020. De

³⁸ Ontwikkeling op de arbeidsmarkt in vierde kwartaal minder turbulent (CBS):
https://www.cbs.nl/?sc_itemid=130caf13-c001-4d43-92e2-b113645249f1&sc_lang=nl-nl

³⁹ Impact coronacrisis op werk en werving: ervaringen werkgevers. Link:
<https://www.werk.nl/arbeidsmarkt/informatie/arbeidsmarkt/ontwikkelingen/coronacrisis/Impact-coronacrisis-op-werk-en-werving-ervaringen-werkgevers/>

⁴⁰ Dit enquête-onderzoek is uitgevoerd in de periode september tot half november 2020.

⁴¹ Nieuwsflits Arbeidsmarkt januari 2021 (UWV):
<https://www.werk.nl/arbeidsmarkt/informatie/images/Nieuwsflits%20Arbeidsmarkt.pdf>

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

instroom in de bijstand was relatief hoog in het eerste kwartaal (29,2 duizend) en tweede kwartaal (27,4 duizend) en de uitstroom was in het tweede kwartaal met 16,5 duizend erg laag. In het derde kwartaal nam de uitstroom uit de bijstand weer fors toe naar 27,6 duizend. Hieruit blijkt dat zowel de instroom als de uitstroom in de bijstand sterk reageert op de verslechterde arbeidsmarktsituatie aan het einde van het eerste kwartaal en in het tweede kwartaal en op de aantrekkende arbeidsmarkt in het derde kwartaal.

Vooruitblik

Eind januari heeft het UWV de arbeidsmarktprognose 2021⁴² gepubliceerd. Het UWV verwacht een toename van 1,8 procent in het aantal gewerkte uren en een daling van 1 procent in het aantal banen over 2021. De stijging in het aantal gewerkte uren berust op een verwachte stijging van de economische groei in 2021. De verwachte stijging in het aantal gewerkte uren is 0,4 procentpunt hoger dan in de CPB-raming uit november. De stijging in het aantal gewerkte uren compenseert echter onvoldoende de daling in het aantal gewerkte uren in 2020 om baanverlies in 2021 te voorkomen. In 2020 daalde het aantal gewerkte uren 4,3 procent en het aantal banen met 1,1 procent. Volgens de meest recente CBS-cijfers⁴³ is de gerealiseerde afname in het aantal gewerkte uren en banen over 2020 iets hoger dan waar het UWV in de arbeidsmarktprognose 2021 nog vanuit ging.

⁴² Deze is te vinden op: <https://www.uwv.nl/overuwv/kennis-cijfers-en-onderzoek/arbeidsmarktinformatie/uwv-arbeidsmarktprognose-2021.aspx>

⁴³ Deze cijfers zijn gepubliceerd op: <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/84166NED/table?ts=1614270103538>

Datum
09-03-2021

Onze referentie
2021-0000045618

Het UWV verwacht dat banen verdwijnen in het merendeel van de sectoren in de periode 2019-2021. De sectoren waar de meeste banen verdwijnen zijn de uitzendbureaus (-76 duizend), horeca (-59 duizend) en de industrie (-39 duizend). Daarnaast verwacht het UWV dat het aantal banen het meest toeneemt in de sectoren zorg en welzijn (+65 duizend), openbaar bestuur (22 duizend), informatie en communicatie (21 duizend).

Het aantal gewerkte uren daalt in de periode 2019-2021 naar verwachting het meest in de sectoren horeca (-9,3%), uitzendbureaus (-9,2%) en de bouwnijverheid (-6,4%). Het aantal gewerkte uren stijgt in dezelfde periode naar verwachting het meest in de sectoren informatie en communicatie (+6,8%), openbaar bestuur (+4,7%) en bij de financiële dienstverlening (+2,2%). Dit zijn tevens de sectoren met de relatief grootse toename dan wel afname in het aantal banen, uitgezonderd de financiële dienstverlening die een beperkte banengroei kent.

Volgens het CPB⁴⁴ gaan wij na de coronacrisis naar verwachting gemiddeld 8 uur per week thuiswerken. Voor de coronacrisis was dat nog 4 uur per week. Volgens onderzoek kan thuiswerken de productiviteit verhogen mits het binnen grenzen blijft. Er blijft een minimale hoeveelheid face-to-face contact nodig om tot een goede werkrelatie te komen en impliciete kennis verspreidt minder eenvoudig via digitale kanalen. De toename in het aantal uren thuiswerken verschilt wel sterk per sector. De sterkste toename wordt verwacht bij de overheid en bij de financiële en zakelijke dienstverlening. De toename in het aantal uren thuiswerken is door de aard van de werkzaamheden in de bouw, de horeca en zorg naar verwachting beperkt.

Tot slot

Het kabinet blijft de situatie op de arbeidsmarkt en het beroep op het noodpakket op de voet volgen en u hierover via deze brief informeren. De volgende editie van de monitoringsbrief staat gepland voor eind mei. Dat sluit aan bij het verschijnen van nieuwe arbeidsmarktinformatie van het CBS en bij de openstelling van het loket voor de NOW 3 derde tijdvak.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

⁴⁴ Thuiswerken vóór, tijdens en ná de coronacrisis (CPB): <https://www.cpb.nl/column-werkt-het-thuis#docid-160462>